

Küsimused Haljala tuulepargi arendajatele, mõjuhindajatele ning vallavalitsusele, palun vastata isikutel, kes on vastutavad antud teemade eest.

Ootan sisulisi vastuseid, mitte viiteid seadusele.

1. Väidate, et koostate visualiseeringud planeeritavast tuulepargist ning mõjuhindamise. Palun visualiseerida Tatruse küla majapidamised (kinnistud: Vahtramäe, Ristikivi, Jürihansu, Kivivälja, Kõrtso, Mari-Liisu, Pirnipuu, Põdra, Reinu-Allika) vastavalt elanike poolt näidatud asukohtadest ning antud visualiseeringute põhjal koostada mõjuhindangud. Arvestades päikest erinevatel kella- ja aastaegadel (kuidas paistab päike ruumi ning vastavalt sellele ka tulevast varjutust -valguse plinkimist).
2. Nahkhiired: kõikidel puhktis 1 nimetatud kinnistutel on pesitsemas nahkhiired.
3. Haljalatuulikud.ee lehel on väide “Arvestades päikese liikumissuunda taevas, ei tekita tuulikud meie laiuskraadil kunagi varju tornist lõunasuunas. Varjutus on reeglina ulatuslikum ja sagedasemalt esinev lääne- ja idakaartes.

Palun selgitada ja koostada mõjuhindang, kuidas ei tekita päike varju meie laiuskraadil tornist lõunasuunal? Kui suvekuudel on päikesekaar üle 180 kraadi.

4. Mida tähendab kogukonna kaasamine? Kas seda, et kogukond saab avaldada arvamust ja seda võetakse kuulda ja arvestatakse sellega või ei arvestata?
5. Kes otsustab, et kas tuulepark tuleb või ei? Kas vald või kodanikud (päriselt mõjutatud majapidamised)? Kui mõni inimene ei ole nõus tuulepargiga või pakutud hüvedega, kas te sõidate temast lihtsalt üle või leiate kokkuleppe ühise laua taga ja kas kokkulepped leiatakse enne tuulepargi rajamist?
6. Kuna me räägime tuulikute tipukõrgusest 250-275m, siis planeerija peaks koostada igale majapidamisele reaalse tuulikute viuaali hoovist (maksimaalsete tuulikute arvuga), milline jääks vaade õigete mõõtudega ja kaugustega, vaid siis on võimalik anda adekvaatne hinnang, kuidas ning mil moel tuulikud jäävad visuaalselt häirima.
7. Iga tuuliku otsas on punane tuluke, Kuidas hoiate ära valgusreostuse, mis tekib pimedal ajal? Kuidas hindadate valgusreostuse mõju? Lisaks ei ole võimalik enam lahtise aknaga magada, kuna tuulikute tulenev heli seda ei võimalda ning sama kehtib ka ilma kardinata aknaga magamise kohta. Kui mõju on raske hinnata, siis mõelge, et teie korteri akna taga on valgusreklaam, mis öösel plingib ja virvendab (magamine on raskendatud).

8. Palun anda garantii, et minu tervisele kahjulikku vibratsiooni ei teki (nt. hullemaid migraanihood, kroonilise haigusega elava inimese tervisele ei mõju müra, valgusreostus, tiirlevad labad ja infraheli halvasti), tuulikule pööramisel tekkiv müra/krigin, kui see tekib nt 10 aasta pärast, kuidas sellega tegeletakse? Põhjaveekihtide segunemine (kui tekib hiljem, mitte kohe).
9. Miks on tuulepargi ala jagatud mitmeks tuulepargiks, mille alusel siis lõpuks käib taluvustasu arvutus (inimese jaoks on kogu see tuulepark üks tervik).
10. Kuidas vald ootab tuulikute alla uusi potentsiaalseid elanikke elama ning kuidas vald on hinnanud võimalikku tulevikus saadavat kahju, kui praegused elanikud (maksumaksjad) lahkuvad vallast?
11. Mis kasu saab päriselt mõjutatud kinnistul elav vallakodanik v.a seadusest tulenev häiringutasu?
12. Inimesed, kes siin elavad on tulnud elama vaiksesse ja looduskaunisse keskkonda seda just vaate pärast, siis kus maainimene lõpuks elama peab? Tuule- ja päikesepargis, mis on võrdne tööstuspargiga?
13. Kes on tuulepargi kasusaajad? Miks tegelikud kasusaajad oma kodus tuulikutega elektrit ei tooda?
14. Müra (Tuulikumüra) normtase seaduse järgi? Ei ole võrreldav praeguse vaikusega (inimesed on tulnud siia elama just vaikuse pärast) ning müra eest makstav taluvustasu (300 aastas ehk 0.80 eurot päevas) ei korva seda? Ka Fred Jussi on öelnud, et VAIKUS on loodusvara. Kuidas hindade praegust vaikust tulevase müraga?
15. Internetilevi, mis käib praegu läbi õhu ning on hetkel niigi väga halb, kui tuulikud mõjutavad, siis ei saa üldse enam levis olla?
16. Linnud:
Sookurgede pesitsemine Tatruse küla luhtadel, kevadised ja sügisesed linnuränded, terved luhad on lindudest mustad, kuidas hoiate ära lindude hukkumise? Lisaks liiguvad ka Tatruse-Võle aladel kotkad. Et saada ainu kotkaste ja teiste lindude liikumisest tuleb neid jälgida saatjatega. Jälgmisperiood peab olema vähemalt 12 kuud ehk terve aasta. Nt. kevad-sügisel hanede rännuperioodil peavad kotkad aladel A,B ja C jahti pidamas.
17. Regionaal- ja põllumajandusministeerium on avaldanud Maakonnaplaneeringu Lääne- Viru maakonnaplaneeringu teemaplaneering "Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused" seletuskirjas (Rakvere 2006) punktis 2.4 Ilusad teelõigud ja vaatekohad, milleks loetakse järgmist:

Esteetilisest aspektist hinnati välitööde käigus läbitud üldkasutatavaid teid, leidmaks atraktiivseid teelõike. Nende väljaselgitamise eesmärk on ennekõike leida sobivaid marsruute, mida turistidele soovitada.

Atraktiivseks võib nimetada teelõiku, mis läbib esteetiliselt ilusat väärtuslikku maastikku ja kust avanevad vaated ümbrusele. Üldjuhul ei kuulu atraktiivsete teede kategooriasse suuremad, tiheda liiklusega või enamjaolt sirge teetrassiga laiad maanteed (müra,

heitgaasid, stress, ohud). Erandlikult võib selliselt maanteelt avanev vaade väga ilusale või omapärasele maastikule kaaluda üles nimetatud häirivad tegurid.

Alljärgnevalt on loetletud **ilusad teelõigud** Lääne-Viru maakonnas, mis on kantud teemaplaneeringu koondkaardile.

11. Haljala- Tatruse- Varangu teel Haljala 3,3km

Alljärgnevalt on loetletud **ilusad vaatekohad** Lääne-Viru maakonnas, mis on kantud ka teemaplaneeringu koondkaardile.

3. Haljala- Varangu teel Tatruse külas Haljala vald

Samuti on vastava dokumendi LISA's NR 1

Lääne-Virumaa väärtuslike maastike registerisse märgitud järgmine:

Ala nr. 34 Kavastu

Ala kirjeldus: Maastiku enim väärtustav element on terrassid (samalaadsed veel Idaveres ja Tatruses), mille peab säilitama ning eksponeerima (vaated säilitama) kui kohale väga iseloomulikud.

Väärtus: kultuurilis-ajalooline, identiteet, looduslik.

Küsimus: Kui Maakonnaplaneerigus on eradli väljatoodud Tatruse külas Tatruse-varangu teelõik, kus avanevad ilusad vaated ning teelõigud, mida tuleb säilitada ning eksponeerida, siis kuidas tuulikute püstitamine seda teeb? Tuulikute püstitamisega hävitakse antud piirkonnas nii ilusad teelõigud, kui ka vaated terrassidelt. Kas arendajal ja vallal on õigus huvitada miski, mida ei ole võimalik tagastada? Antud dokumendile tuginedes ei saa A,B ja C alale tuuleparki luua.

18. Infraheli madalsagedused tuleb kindlasti mõõta ning tutvuda "Tuulegeneraatori sündroomiga" kui Te väidate, et tuulikud ei tekita eelpool nimetatud tervislikke nähtusi, siis palun väljastada juriidiliselt kehtiv garantii isiklikult (jään ootama kutset laua taha).

Müramõõtjana töötanud füüsik Hans Kuusiku on juba 2013 aastal viidanud tähelepanu infraheli madalsagedustele, kuid sellega ei ole seni tegeletud. Viite artiklile leiate siit: <https://www.loodusajakiri.ee/tutvustused/Tuulegeneraator.pdf> Kui Te väidate, et artiklis nimetatud tervislikke kõrvalekaldeid ei teki, siis palun väljastada juriidiliselt kehtiv garantii, ning selle kokkuleppe saame sõlmida ühise laua taga. Palun anda ka Terviseameti seisukoht, et kuidas tuulepargi rajamine lähemale kui 2,5 km elamust ei mõjuta inimese tervist (sh.vaimset tervist).

19. Kuidas hindate keskkonnajalajälge ja võrgutasude tasusid, mis tekivad seoses tuulikute ning uute elektriliinide ehitamisega, mis on selle tasuvustaeg?
20. Olles osalenud Haljal tuulepargiga seotud koosolekutel, palun vastust, mis ei vasta küsimustele asjaosalised, kes koosolekut läbi viivad, vaid räägib "Mees Mustas" saalis (kõik kes on koosolekul viibinud, saavad aru kellest on jutt).
21. Arendaja soovitab külastada Saarde tuuleparki, et saada aimu, kuidas tuulikud visuaalselt mõjuvad ning milliseid häiringuid ja müra tekitavad.

Käisime tutvumas Saarde tuulepargiga, esiteks ei saa antud tuuleparki võrrelda Haljalsse planeeritava tuulepargiga, sest Saarde vallas ümbritseb peaaegu kõiki majapidamisi kõrghaljastus ehk metsatukk, kuid kui vaadelda Tatruse küla, siis antud piirkonnas puudub sellelaadne keskkond ehk mets. Samuti sai suheldud kohalike inimestega, kes elavad napilt 50 meetrit tuulikumõjualast väljas ja vastus oli ühine "Vaikust enam ei ole, olles tuulikule umbes 1 km kaugusel, ei saa enam oma mõtteid mõelda, sest hakkab halb. Samuti on eelpool nimetatud artiklis toodud välja, et tuulikud ei tohiks olla inimasustusele lähemalt kui 2,5 kilomeetrit, kuid arendajad räägivad vaid 750 m minimaalkaugusest hoonetest.

Kuidas te hindate müra mõju vaikus vs.müra (arvestamata seadusega ettenähtud müranormi), kuna need inimesed siin külas on soovinud mitte linnas elada vaid vaikusel ja minimaalse müraga keskkonnas.

22. Kus maanimene lõpuks elama peab? Tuule- ja päikeseparkida lähiümbruses?

Kui inimene on soetanud planeeritava tuulepargi lähedusse kodu, koos maadega, Asukoha valikus on olnud just avar vaade ning vaikus, siis kuidas te kompenseerite kodanikule tuulepargist tingitud häiringu (arvestamata seadusest ettenähtud tasu), Kas annate võimaluse inimesel ära kolida, sinna kus ei ole tuulikud läheduses, kompenseerides kogukulu?

Lisaks, kui on loodud ettevõtte, mis on asukohapõhine ning seda ei ole võimalik teha kaugtööna, siis kuidas hüvitatakse tulevikus saamata jäänud tulud?

23. Meri- ja kaljukotkas: Tatruse küla planeeritava B ja C alal on liikvel nii meri- kui ka kaljukotkas (olemas ka fotod).
24. Esmaslt räägiti maakaablist, nüüd räägitakse õhuliinidest. Kas elanikele antakse kõrgepingeliini info edasi alles siis, kui kõik JAH sõnad on olemas ning kuidas toimub kõrgepinge liini mõju hindamine ja kooskõlastamine päriselt mõjutatud majapidamistega?
25. Planeeritava tuulepargi lähedusse on soetatud maa, kuhu on plaan tulevikus rajada elamu. Kui rajatakse tuulepark, siis võetakse inimeselt võimalus rajada antud kinnistule elamu, sest see jääb siis tuulepargile liiga lähedale (kes kompenseerib ja kuidas olemasoleva kinnistu tulevikus mitte kasutamise soetatud eesmärgil? Sama küsimus on ka ilusa vaate hävitamises, kuidas hindate mõju, kui kinnistu on seotatud vaadete eksponeerimise eesmärgil?
26. Eelnevalte koosolekutel (sh. Arendaja läbiviidud koosolekud, kus osales ka vallaesindaja) on lubatud vastata kirjalikult küsimustele ning ka need planeerijatele ning mõjuhindajatele edastada, kuid siiani ei ole ühtegi kirjalikku vastust saanud, ning minule teadaolevalt ei ole ka arendaja planeerijale ega hindajale mitte üht infot edastanud.
27. Kas ja millal kaasab Utilitas oma tegevusse ka mõjutatud majapidamised, kuna rahvas räägib, et eelkokkulepped maaomanikega on juba tehtud.

Piret Villum-Salak
kiri 18.07.2024 reg nr 7-1/83-35.